

5/15

**Aftontidningen
instämmer**

helt i Dagens Nyheters krav på full offentlighet i Haijbyaffären. Detta glädjande instämmande förenas emellertid med påståendet att Dagens Nyheter velat beskylla regeringen för att vara böjd för mörklägning. Anmärkningen är obefogad; vi har betonat att regeringens ståndpunkt "är obekant" och inte med ett ord antytt — och ej heller haft skäl att antyda — något annat. Tyvärr förklarar däremot Aftontidningen "att den springande punkten är offentlighörens verkan i utlandet och att statsmaktens ställningstagande på den punkten är känsligare än pressens". Därmed gör tidningen alltså den antydning som den utan varje skäl förebrår Dagens Nyheter för att ha gjort.

6/5

BOSWELL BLIR DYGDIG I HOLLAND

JAMES BOSWELL har i hundra femtio år varit berömd som Samuel Johnsons avlyssnare och minnestecknare. Nu har Boswell börjat bli ryktbar mera på egen hand; år 1950 kom första delen av hans minutiösa och enastående uppriktiga dagbok (anmäld i Dagens Nyheter den 24 december nämnda år), och successivt skall den engelsk-amerikanska kommitté som disponerar över hans efterlämnade, sent upptäckta papper publicera ytterligare 30—40 volymer Boswelliana. I sin helhet kan detta verk väntas bli ett av de mänskligt och kulturhistoriskt märkligaste memoararbeten som någonsin utgivits.

Den andra delen har för några dagar sedan utkommit (*Boswell in Holland 1763—1764*, Mc Graw-Hill Book Company, pris 6 dollar). Boswell — 23—24 år gammal — vistades under tio månader i Holland, främst i Utrecht, för att förkovra sig i språk, juridik och allmän hyfsning. Tyvärr är dagboken från denna tid till större delen förkommen; vad som här bjuds är huvudsakligen brev och korta memoranda, upptagande Boswells planer för uppträdande och arbete och hans granskningar av hur planerna realiserats — dessa inre dialoger står emellertid dagboksformens nära och ger en klar bild av författarens dagliga liv och utveckling. Boken är inte så intensivt rolig som den föregående i serien, men lika fullt utomordentligt lärorik och underhållande.

Boswell vacklade livet igenom mellan Dygd och Lusta. Under tiden i London 1762—1763 hade Lustan vunnit en överlägsen seger: lättja, sällskapsliv, fäfänglighet, skörlevnad fyllde de snabbt flyende dagarna. Men Dygden, en dygd på gränsen till pedanteri, lurade hela tiden på sitt byte; då Boswell var sjuk eller melankolisk fattade han heroiska beslut om bättring och genomförde dem under korta skeden, med självbelåtenhet, småaktighet och snålhet som konsekvenser. Före sin avresa från London till

James Boswell i unga år. Gravyr av E. Finden efter skiss av George Langton.

Utrecht kom han för första gången i beröring med moralisten Samuel Johnson, och under inflytande av denne beundrade mentor blev hans känsla för dygden mera passionerad och beständig. I den holländska miljön, där frestelserna var långt mindre aggressiva än i London, kom denna känsla till blomning. Vi vet att den inte varade för alltid och att vi, om vi lever, skall få följa Boswell på den väg som enligt ordspråket är stenlagd med goda föresatser.

*

Vad menade då Boswell med dygd? Här om får man besked bland annat i hans efter några månader i Holland utarbetade "Oryggliga plan som ofta bör genomläsas". Det är ett upplysningstidens gentlemanideal i mindre format som här tecknas — fjärran från den romantik som snart skulle sätta helt andra egenka-